

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (N. Lupașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

ÎNCHEIERE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vadim Avornicița,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Vadim Avornicița
privind încasarea sumei,
împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 iulie 2017 Î.M. „Incaso” S.R.L. a adresat cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vadim Avornicița privind încasarea sumei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 08 octombrie 2014 între Î.C.S.
„Iute Credit” S.R.L. în calitate de creditor și Avornicița Vadim în calitate de debitor
a fost încheiat contractul de împrumut nr. 592535, prin care pârâtului i-a fost acordat
credit în sumă de 20 000 de lei pe termen de 14 luni, cu rata dobânzii de 14%, taxa
afereantă fiind de 5000 lei.

Potrivit contractului de împrumut debitorul a solicitat returnarea împrumutului,
dobânzii și a taxei aferente contractului pentru acordarea împrumutului în rate
lunare conform unui grafic coordonat și negociat între părți.

Pentru nerespectarea graficului de rambursare a împrumutului, debitorul s-a
angajat să plătească pe lângă valoarea împrumutului principal, taxa aferentă
contractului de împrumut, dobândă și o penalitate contractuală de 0,5% zilnic, care
se raportează duratei de întârziere.

La 08 octombrie 2014 S.R.L. „Iute Credit” și-a onorat obligațiunea, transferând
debitorului împrumutul acordat, însă pârâtul nu și-a onorat obligațiunile
corespunzător clauzelor contractuale. Ca rezultat, datoria pârâtului a fost cesionată
Companiei de colectare a datoriilor Î.M. „Incaso” S.R.L.

În adresa debitorului a fost expediată reclamația Î.M. „Incaso” S.R.L. prin care
a fost informat despre nerespectarea clauzelor contractuale, despre rezilierea
anticipată a contractului de către creditor și obligațiunea acestuia de a returna

împrumutul, dobânzile calculate, taxa aferentă contractului și penalitatea calculată conform contractului, dar a fost ignorată de către Vadim Avornicița.

Astfel, datoria pârâtului față de reclamant constituia suma de 14 938,10 de lei, fiind calculată conform prevederilor contractului.

Î.M. „Incaso” S.R.L. a solicitat încasarea din contul lui Vadim Avornicița a datoriei în sumă de 14 938,10 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 de lei, precum și a sumei de 457,27 de lei, taxa de stat achitată la depunerea cererii în judecată.

Prin hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Î.M. „Incaso” S.R.L. împotriva lui Vadim Avornicița privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, prima instanță a apreciat că pct.5.1 și 5.6 din contractul de împrumut nr. 592535 din 08 octombrie 2014 sunt clauze contractuale standard, nu pot fi aplicate întrucât sunt abuzive și prin urmare lovite de nulitate absolută. Deoarece clauzele pe care reclamantul își întemeiază pretențiile referitor la încasarea penalității sunt nule și neavenite, instanța a ajuns la concluzia de a respinge ca neîntemeiate pretențiile reclamantului referitoare la încasarea penalității de 968,67 lei.

Pentru aceleași motive, instanța de judecată a apreciat că sumele de 11 603,97 lei și respectiv 5000 de lei achitate de pîrît și trecute de reclamant în vederea stingerii penalităților calculate în baza prevederilor pct. 5.1 și 5.6 din contract, nu pot fi apreciate ca reținute întemeiat, motiv din care sumele în cauză urmează a fi luate în calcul la stingerea altor datorii ale pârâtului față de reclamant.

Cu referire la pretenția reclamantului privind încasarea de la pîrît a sumei de 2601 lei cu titlu de taxă aferentă contractului, instanța de judecată a reținut că în contractul de împrumut a fost stipulată obligația consumatorului împrumutat de a achita reclamantului o sumă fixă de 5000 lei cu titlu de taxă aferentă contractului, însă deoarece reclamantul nu s-a conformat obligației de a acorda consumatorului informații precontractuale, inclusiv referitoare la mărimea și scopul taxei de 5000 lei, aferente împrumutului, instanța a concluzionat că și clauza referitoare la obligația împrumutatului consumator de a achita reclamantului suma de 5000 lei cu titlu de taxă aferentă contractului este abuzivă și prin urmare lovită de nulitate absolută.

Prin urmare, instanța de judecată a apreciat că pretenția reclamantului privind încasarea de la pîrît a sumei de 2601,42 lei cu titlu de taxă aferentă contractului de împrumut este nefondată și necesară de a fi respinsă.

Referitor la pretenția privind încasarea datoriei și dobânzii de întârziere în valoare de 10753,94 de lei și respectiv de 614,07 lei, instanța a constatat că pârâtul a achitat în contul reclamantului per total suma de 29 877 de lei. Din suma respectivă creditorul a direcționat spre stingerea datoriei la penalități suma totală de 16 603,97 lei, iar pentru stingerea datoriei la taxa aferentă contractului suma de 2398,58 de lei.

Din motivul nulității clauzelor contractuale care instituiau aceste plăți, încasarea acestora de către reclamant în contul stingerii acestor presupuse datorii nu poate fi apreciată ca fiind valabil făcută, iar sumele respective urmează a fi luate în calcul la stingerea altor datorii ale pârâtului față de reclamant.

Astfel, luând în calcul faptul că valoarea sumelor direcționate neîntemeiat spre stingerea unor datorii apărute în baza unor clauze contractuale nule este de

19002,55 lei (11603,97 lei + 5000 lei + 2398,58 lei) și deoarece această sumă acoperă pretențiile reclamantului referitoare la încasarea datoriei la împrumut – 10753,94 lei și respectiv dobânzii contractuale – 614,07 lei, instanța de judecată a constatat că nu există temeiuri de a încasa careva sume de la pârât în beneficiul reclamantului. Or sumele achitate de acesta în baza contractului nr. 592535 din 08 octombrie 2014, acoperă și compensează pe deplin cele două pretenții, referitoare la încasarea împrumutului și dobânzii formulate de reclamant împotriva pârâtului.

Deoarece pretențiile reclamantului referitoare la încasarea de la pârât a penalităților, taxei aferente contractului, dobânzii și împrumutului s-au dovedit a fi nefondate și au fost respinse integral, instanța de judecată a respins și pretențiile reclamantului referitoare la încasarea cheltuielilor de judecare a pricinii.

Prin urmare, instanța de judecată a ajuns la concluzia de a respinge integral acțiunea.

Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Î.M. „Incaso” S.R.L., s-a casat integral hotărîrea din 06 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana și s-a emis o hotărîre nouă prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Î.M. „Incaso” S.R.L.

S-a încasat în beneficiul Î.M. „Incaso” S.R.L. din contul lui Vadim Avornicița suma de 10 753,94 de lei – datoria conform contractului de împrumut, suma de 614,07 lei – restanța din dobînda contractuală, suma de 736,34 de lei – restanța pentru penalitatea de întârziere, suma de 457 de lei – cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în primă instanță, suma de 1000 de lei – cheltuieli de judecată pentru asistență juridică, suma de 343 de lei – cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel, iar în total suma de 13 904,35 lei.

În rest pretențiile s-au respins.

Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând circumstanțele de fapt stabilite în cadrul cercetării judecătorești, prin prisma cadrului legal aplicabil cazului și înscrisurilor din dosar, a considerat întemeiate pretențiile cu privire la încasarea sumei restante la împrumut în mărime de 10 753,94 de lei, a sumei restante din dobînda contractuală în mărime de 614,07 lei și sumei restante din penalitatea de întârziere 736,34 lei, în total suma de 12 104,35 lei.

Astfel încasarea dobânzii de întârziere constituie o modalitate de compensare a prejudiciului pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare (tardivă) a obligației, iar reieșind din art. 630 alin. (1) Cod civil, clauza penală fiind un contract sau o clauză dintr-un contract, are forță obligatorie între părțile contractante și se impune a fi respectată întocmai și de instanțele de judecată. Din acest considerent, toate împrejurările care confirmă disproporționalitatea clauzei penale, inclusiv întinderii prejudiciului trebuie să fie probate, conform regulilor generale, de către debitor.

Referitor la pretențiile privind încasarea sumei restante din taxa aferentă în mărime de 2601,42 lei și suma restantă din penalitatea pentru rezilierea anticipată a contractului în mărime de 231,93 lei, Colegiul civil le-a considerat nefondate și pasibile de respins or, reieșind din prevederile art. 217, 220, 717, 719 lit. f) Cod civil, Colegiul a apreciat că clauzele inserate la pct.5.6. din contractul nr.592535 din 08 octombrie 2014, nu pot fi aplicate întrucât sunt abuzive și prin urmare lovite de nulitate absolută.

Ținând cont de admiterea parțială a acțiunii, Colegiul civil a considerat necesar de a încasa de la Vadim Avornicița cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat

achitată la depunerea acțiunii în mărime de 457,27 de lei și taxa de stat achitată pentru cererea de apel în mărime de 343 de lei.

La 18 februarie 2019 Vadim Avornicița a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată. Totodată a invocat că instanța de apel a încălcat prevederile art.382-384 Cod de procedură civilă, fiind lipsit în apel de dreptul de a face explicații, a cerceta probele și prezenta pledoarii, fapt ce în conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă constituie alte încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei și aprecierea arbitrară a probelor de către Curtea de Apel.

A menționat că în conformitate cu contractul de împrumut dînsul și-a asumat obligația de a achita SRL „Iute Credit” pînă la 10 decembrie 2015 suma totală de 27 242,46 de lei. Conform informației prezentate de reclamant rezultă că dînsul a achitat pînă la data de 15 octombrie 2015 suma de 29 877 de lei. Astfel dînsul a executat obligația anticipat, într-un volum mai mare decît cel stabilit în contract, suma de 2634,54 de lei, fiind supraplată.

A specificat că din cererea de chemare în judecată nu este clar din ce este formată datoria pretinsă de reclamant. Necătînd la aceasta instanța de apel, depășindu-și limitele cererii de apel s-a expus asupra unor cerințe care de fapt nici nu au fost solicitate de către apelant. Anume instanța s-a expus asupra încasării dobînzii de întîrziere, care nu a fost invocată și cerută de reclamant, în cerere fiind indicată doar dobînda contractuală, care a fost achitată.

În aceste condiții cerințele reclamantului de încasare din contul său a oricăror datorii urmează a fi apreciate critic, fiind lipsite de temei.

Referitor la penalitate, dînsul a solicitat aplicarea termenului de prescripție, solicitare care nu a fost luată în considerație de către instanța de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la 22 decembrie 2018 (f.d. 134).

Prin urmare, recursul declarat de Vadim Avornicița la 18 februarie 2019, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 07 mai 2019, în adresa intimă Î.M. „Incaso” S.R.L. a fost expediată copia recursului declarat de Vadim Avornicița, cu înștiințarea de a depune referință la recurs.

La 29 mai 2019 Î.M. „Incaso” S.R.L., reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, a depus referință la cererea de recurs depusă de Vadim Avornicița, prin care a solicitat constatarea inadmisibilității recursului, respingerea cererii de recurs și menținerea deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vadim Avornicița, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vadim Avornicița, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța ierarhic inferioară și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Vadim Avornicița.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vadim Avornicița.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Victor Burduh